

▪ контроль за формуванням облікових цін на товари, відповідність їх первісної вартості чистій вартості реалізації товарів з ПСБО 9 «Запаси» [4, с. 26].

Виконання цих завдань забезпечить правильність обліку товарних запасів, їх контроль та оцінку.

Питання організаційно-методичного характеру, оцінку та визнання товарних запасів регламентують Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів [5]. Розглянемо основні складові товарних запасів, які надійшли на підприємство різними шляхами.

1. Основними елементами первісної вартості товарів придбаних за плату, окрім ціни придбання є: сума ввізного мита; сума непрямих податків, у зв'язку з придбанням товарів, які не повертаються підприємству; транспортно-заготівельні витрати.

2. Первісна вартість товарних запасів, які були отримані безоплатно визначається як їх справедлива вартість.

3. Первісна вартість товарів, придбаних шляхом обміну на подібні товари дорівнює балансовій вартості.

Таким чином, згідно Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку запасів, витрати які безпосередньо пов'язані з придбанням та доведенням товарів до стану, придатного до використання, включається до первісної вартості тих товарів, які придбані за плату.

Список використаних джерел

1. Економічний словник [Текст] / під ред. Т. В. Осовська, О. О. Юшкевич, Й. С. Завадський М., 2006. – 356 с.
2. Шафранова, Г. Формування вартості запасів (частина 1) / Г. Шафранова // Баланс. – 2011. – № 13. – С. 16-20
3. Хоменко Н. В. Товарні запаси: проблеми обліку, контролю та звітності: Монографія / Н. В. Хоменко, О. В. Карпенко, Ю. А. Верига, 2008. – 153 с.
4. Куцик П. О., Гергега Г. Ф. Функціонування та розвиток внутрішньої торгівлі: збірник наукових праць. – Львів: Львівська комерційна академія, 2014. – Вип. 16. – 228 с.
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів (наказ Мініфіну від 10.01.2007 р. №2). – Режим доступу: [https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0002201-07]

Колісник Марія Зіновівна

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Облік запасів на виробничих підприємствах - це складна система з використання взаємоз'язаних методів і принципів, оскільки саме запаси займають значну частину у структурі оборотних активів підприємства.

Усі складові облікового процесу виробничих запасів окремо відіграють важливу роль, адже їх сукупність дає змогу відтворити чітку картину діяльності суб'єкта господарювання.

За базове розуміння категорії «запаси» необхідно прийняти визначення наведене в П(С)БО 9 «Запаси», яке аналогічне визначенню наведеному в МСФЗ 2 «Запаси». Відповідно до П(С)БО 9 запаси – це активи, які:

утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [2].

В умовах ринкової економіки особливого значення набуває підвищення якості й оперативності обліку, удосконалення облікової документації й звітності у всіх областях виробництва відповідно до сучасних вимог керування, планування й аналізу господарської діяльності.

Бухгалтерський облік дає змогу здійснювати контроль за надходженням, витратами та залишками виробничих запасів, що є важливою умовою для забезпечення достовірної інформації. Документальне оформлення ж даного процесу є досить відповідальним, адже він дає потрібну інформацію як для обліку, так і для контролю та управління рухом матеріальних цінностей.

На рисунку 1 наведено схема документального оформлення господарських операцій, щодо придбання виробничих запасів у постачальника на умовах попередньої оплати. Дана схема дає узагальнене розуміння документального оформлення господарських операцій, щодо придбання запасів.

Рис. 1. Схема документального оформлення господарських операцій щодо придбання виробничих запасів на умовах попередньої оплати [3]

Не менш важливим елементом в бухгалтерському обліку є достовірна оцінка виробничих запасів. Одним з основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності є обов'язкове використання при оцінці запасів єдиного грошового вимірника є відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

Саме від достовірності оцінки залежить фінансові результати і показники фінансового стану підприємства.

Оцінка виробничих запасів регулюється П(С)БО 9 «Запаси» та здійснюється на трьох етапах їх руху: при надходженні, при вибутті та на дату складання балансу [1].

Отже, виходячи з вище сказаного можна зробити наступні висновки: запаси – це оборотні активи, які характеризуються не лише обсягом і структурою, а й ліквідністю; у процесі аналізу встановлено, що наявність і стан виробничих запасів на підприємстві більшою мірою позитивно впливають на його діяльність, що свідчить також про гарну економічну ефективність їх використання. Для підвищення ефективності використання цього виду ресурсів підприємства необхідно аналізувати тенденції зміни складових виробничих запасів; запаси – це уособлена цілісність, яка характеризується поняттям величини, ціни, зовнішнього вигляду та іншими атрибутами; у результаті проведеного аналізу розглянутих у нормативно-правовій та економічній літературі методичних підходів щодо тлумачення сутності «запасів», та здійснення узагальненої оцінки, встановлено: відсутність чіткої позиції щодо визначення даного об'єкту. Під запасами пропонується розуміти матеріальні цінності, які характеризуються рухом та оновленням, із визначеною оцінкою вартості згідно принципів ринкової економіки, та наділені комплексом певних властивостей, авансують свою вартість на загальний оборотний капітал, шляхом утримання їх підприємством із метою реалізації та задоволення потреб споживачів. Наведене формулювання сприяє удосконаленню бухгалтерської термінології, поглиблює теоретико-методичні основи сутності запасів, полегшує процес їх визнання та відображення в обліку, цим самим, в черговий раз підкреслюючи їх роль у побудові обліку й внутрішнього контролю на підприємствах.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ м-ва фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення: 23.07.2016).
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.07 року. URL: <https://dtkct.com.ua/show/2cid04693.html> (дата звернення 16.02.2019).
3. Подмешальська Ю. В. Облік виробничих запасів. Наукова стаття., 16 січня 2018 р., м. Запоріжжя. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/71.pdf (дата звернення 01.06.2019)